

THÁI THƯỢNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 131

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 16/11/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Mời xem đoạn thứ 62 của Cảm Ứng Thiên:

Nguyện nhân hữu thất. Hủy nhân thành công.

願人有失。毀人成功。

Mong người khác thất bại, hủy hoại thành công người.

Từ đây về sau có tám đoạn đều là nói về “nhu ác”, có hai loại cương và nhu. Trong phần chú giải nói với chúng ta “nhân chi hữu thất”, đây là chuyện không may mắn; chữ “thất” này nghĩa là có lỗi lầm, cũng có nghĩa là gặp phải tổn thất. Con người khi gặp phải những chuyện không may, hiền nhân hay quân tử nhìn thấy, nghe thấy đều luôn có tâm thương xót, nhất định không vui mừng khi người gặp tai họa, nếu có tâm lý này thì chính là bất thiện. Thái Thượng ở chỗ này nói với chúng ta đây cũng là ác, mặc dù không biểu hiện ra hành vi nhưng khởi tâm động niệm này vẫn là bất thiện. Con người ở thế gian không thể nào tránh khỏi tai họa, đây là do nguyên nhân gì? Vô lượng kiếp đến nay, chúng sanh trong lục đạo khởi tâm động niệm, tạo tác hành vi nhất định là ác nhiều thiện ít. Trong điển tịch Phật giáo, chúng ta hay đọc nhất là Bách Pháp Minh Môn Luận, trong Bách Pháp Minh Môn Luận nói cho chúng ta biết, tâm phiền não của chúng sanh có 26 loại, tâm thiện chỉ có 11 loại, có thể thấy được phiền não tâm ác vượt hơn rất nhiều so với tâm thiện. Hơn nữa, tập khí ác lại mạnh hơn tập khí thiện, cho nên nếu như không nhận được giáo dục tốt, không có công phu tu trì tốt thì “khởi tâm động niệm, không gì chẳng phải tội”, điều nói trong kinh Địa Tạng là chân thật.

Không những Phật pháp nói như vậy, các tôn giáo khác cũng có cách nói này, cũng có cách nhìn như vậy, thế nên vui mừng khi người gặp tai họa là một thói quen không tốt. Nhìn thấy người khác gặp nạn, nhìn thấy người khác gặp chuyện không may còn ở đó vỗ tay cười lớn. Những tình hình này, từ các bạn nhỏ cũng có thể thấy được, đối với thành tựu, hạnh thiện của người khác thì ít tán thán; khi nhìn thấy người khác gặp chuyện không may thì biểu hiện ra tâm thái vui mừng lại rất nhiều! Chính chúng ta tỉ mỉ suy ngẫm xem, khi chúng ta còn nhỏ,

lúc còn làm học sinh có phải cũng thường có hiện tượng này hay không? Khi chúng ta gặp chuyện không may, người khác dùng tâm thái như vậy nhìn chúng ta, chúng ta lúc đó cảm nhận thế nào? Nếu có thể nghĩ đến mức độ này thì mới biết được sự tổn hại của những trò đùa quái ác đối với tâm linh, tinh thần của con người, đây là việc chúng ta không nên làm.

“*Hủy nhân thành công*”, “hủy” ở đây có hai ý nghĩa, thứ nhất là hủy hoại, thứ hai là hủy báng, thành công ở đây không kể là lớn hay nhỏ. Đối với người đang điều hành công việc thì đều hy vọng họ có thành tựu, đặc biệt là công việc vì xã hội, vì chúng sanh, đương nhiên nhân duyên trong đây vô cùng phức tạp. Sự nghiệp của một người, đâu có ai không hy vọng thành tựu? Nếu chúng ta hủy hoại, đây là tạo nghiệp. Sự nghiệp thành tựu nhất định có nhân trước đây, người hủy hoại chỉ là làm tăng thượng duyên, giúp đỡ họ cũng là tăng thượng duyên. Thật ra mà nói đối với người điều hành công việc, rốt cuộc có tổn hại lớn bao nhiêu? Việc trở ngại là có, còn phá hoại thì trong Phật pháp nói là không thể được. Bạn trì hoãn thành tựu của họ, việc này thì có thể, nhưng thật sự cản trở thì không thể, bởi đó là ngược lại với định luật nhân quả rồi. Cho nên, nếu chân thật thông đạt đạo lý và chân tướng sự thật của nhân quả báo ứng thì tâm người sẽ bình lại. Nhân thiện mà họ trồng trước đây, trong đời này nhất định có quả báo thiện; quả báo thiện hiện tiền nếu bị người khác chướng ngại thì có thể là sau năm năm, mười năm, quả báo thiện của họ vẫn sẽ hiện hành, phải biết đạo lý này.

Nếu như chúng ta dùng hạnh thiện, thành tựu việc thiện của người, thành tựu việc tốt người, đây là tu đức cho chính chúng ta, hà tất phải tạo nghiệp, thành tựu việc ác của người? Đây là tạo nghiệp! Chướng ngại việc tốt của người, giúp đỡ việc ác của người là chính chúng ta đang tạo nghiệp. Nếu như người ta tạo phước cho xã hội, làm việc lợi ích cho chúng sanh, vậy thì bạn phải xem mặt ảnh hưởng của nó lớn hay nhỏ, thời gian ảnh hưởng dài hay ngắn; nếu như mặt ảnh hưởng lớn, thời gian dài, vậy thì tội nghiệp này nặng rồi. Muôn vàn đừng cho rằng, chúng ta hữu ý hay vô ý tạo nghiệp này thì đại khái là không quá nghiêm trọng, vậy chúng ta đã nghĩ sai rồi; nghĩ sai thì thường sẽ làm sai, cho đến khi quả báo hiện tiền, hối hận cũng đã muộn. Cho nên, con người nhất định phải có tâm từ bi, phải có tâm đồng cảm. “Điều gì mình không muốn, đừng làm cho người khác”, khởi tâm động niệm phải thường biết xét kỹ, mình có nên suy nghĩ như vậy hay không? Có nên nói những lời này hay không? Có nên làm những việc này hay không? Câu tiếp theo là:

Nguy nhân tự an. Giảm nhân tự ích.

危人自安。減人自益。

Khiến người nguy khốn để mình an ổn, khiến người hao tổn để mình lợi ích.

Ý nghĩa này rất rõ ràng, không khó hiểu, hơn nữa chúng ta thường phạm phải. Gặp phải chuyện nguy hiểm thường là bảo người khác đi, chuyện có lợi ích thì luôn hy vọng bản thân chiếm được nhiều lợi hơn. “Giảm nhân tự ích” tức là tổn người lợi mình, đều là quan niệm sai lầm. Câu đầu tiên trong chú giải nói rất hay, “*ngàn kinh muôn luận, chỉ bàn chữ tâm*”, không những là Phật giáo, mà hết thầy tôn giáo, trên thực tế mà nói đều là bàn về một chữ tâm. Tôn giáo có thể chung sống hòa thuận với nhau hay không? Dân tộc có thể đoàn kết hay không? Từ lý luận Phật pháp mà nói thì nhất định là có thể, khẳng định chắc chắn, chỉ cần mọi người giác ngộ, chỉ cần mọi người hiểu được chân tướng vụ trụ nhân sinh. Có thể nói rằng rất nhiều các tôn giáo khác nhau, các học thuyết khác nhau trên thế giới cũng giống như chúng ta đứng ở vị trí khác nhau để nhìn về một sự việc; sự việc chỉ là một, do chúng ta đứng ở những vị trí không giống nhau nên mọi người nhìn thấy không như nhau, thực ra là một sự việc. Giống như nắp ly trà này, tôi cầm thế này, các bạn ở hai bên nhìn vào, người ở bên này nhìn thấy nhô ra, người bên kia nhìn thấy lõm vào, sau đó hai bên cãi nhau, tranh luận, vĩnh viễn ai cũng không chịu ai, do không nhìn thấy toàn bộ. Nếu lật ngược lại mà nhìn thì vấn đề của mọi người không phải là giải quyết rồi sao? Thần và thượng đế mà trong mỗi một tôn giáo nhìn nhận cũng là sự việc như vậy, kỳ thực chỉ là một.

Phật pháp nói được viên mãn, nói được thấu triệt, Phật giảng cho chúng ta tới chỗ cứu cánh nhất: “Mười phương ba đời Phật cùng chung một pháp thân”, một tâm, một trí tuệ. Cho nên, Phật nói cho chúng ta biết chân tướng sự thật rằng hết thầy chúng sanh trong hư không pháp giới là chính mình, đó chẳng phải là bao gồm toàn bộ rồi hay sao? Việc này là thật, trong kinh Hoa Nghiêm có nói hết thầy chúng sanh trong hư không pháp giới là “*duy tâm sở hiện, duy thức sở biến*”, tâm là tâm của mình, thức là thức của mình, rời khỏi tâm - thức thì không có một pháp nào được. Cho nên, Phật pháp nói tới chân đế đều là nói về tự tánh, Tam bảo thì nói tự tánh Tam bảo, người niệm Phật thì nói tự tánh Di-đà, tự tánh Tịnh độ. Thế giới này của chúng ta đây, nếu như bạn hiểu được đạo lý của câu nói này thì chẳng phải là tự tánh Ta-bà, tự tánh Thích-ca hay sao? Mở rộng đến các tôn giáo khác, bạn cũng hiểu được tự tánh thượng đế, tự tánh Kitô, bạn liền bỗng nhiên hiểu được, hết thầy vọng tưởng, phân biệt, chấp trước liền buông xuống.

Vọng tưởng, phân biệt, chấp trước từ đâu mà có? Từ chỗ chỉ nhìn thấy một phần, không nhìn thấy viên mãn, từ trong đây mà sanh ra, điều này chúng ta gọi là hiểu lầm, trong Phật pháp gọi là thiên kiến, không nhìn thấy viên mãn. Cho nên giáo học Phật pháp là viên mãn, không lệch về bên nào, đây mới có thể giải quyết hết thảy vấn đề. Phật pháp nói về tu hành chúng quả và chứng đạo, quả và đạo chính là chân tướng sự thật; chân tướng rõ ràng rồi thì vọng tưởng, phân biệt, chấp trước cũng hết. Thế nhưng làm thế nào hiểu được chân tướng sự thật? Nhất định phải phá vọng tưởng, phân biệt, chấp trước; hay nói cách khác, vọng tưởng, phân biệt, chấp trước phải buông xuống, càng mỏng nhạt thì bạn hiểu được chân tướng sự thật càng nhiều, càng thâm nhập. Nếu chấp trước kiên cố, phân biệt nghiêm trọng thì sẽ chướng ngại trí tuệ của chúng ta. Trí tuệ là cái vốn có, không phải mang đến từ bên ngoài. Trí tuệ là năng chứng, pháp giới cũng chính là chân tướng sự thật, là sở chứng, năng sở là một, không phải hai. Cảnh giới này là cảnh giới trên quả địa của chư Phật Như Lai, Phật nói với chúng ta là ngài đã chứng đắc, khích lệ chúng ta cũng phải chứng đắc, như vậy mới có thể đạt được lợi ích chân thật, thọ dụng chân thật.

Từ những chỗ này chúng ta mới thật sự thể hội được vì sao chư Phật Như Lai phải giúp đỡ hết thảy chúng sanh, hơn nữa còn giúp đỡ hết thảy chúng sanh vô tư, vô điều kiện, đây là điều mà phàm phu chúng ta không cách nào lý giải. Tại sao các ngài phải làm như vậy? Vì các ngài biết tận hư không khắp pháp giới là cùng một thể, kinh Đại thừa gọi là “pháp thân”, cùng một pháp thân. Giống như thân thể này của chúng ta, nếu trên thân thể có bộ phận nào bị đau, bị tê, các bộ phận khác liền đến giúp đỡ nó. Nếu như tay phải của chúng ta bị tê, tay trái rất tự nhiên sẽ giúp đỡ, có cần điều kiện hay không? Có cần đòi hỏi thù lao hay không? Phật biết hết thảy chúng sanh trong hư không pháp giới là một thể chính mình, cho nên ngài giúp đỡ vô điều kiện, vậy mới nói rằng “lợi ích chúng sanh chính là chân thật lợi ích chính mình”. Thế nhưng hết thảy chúng sanh từ vô lượng kiếp đến nay đều đọa trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, không hiểu được chân tướng sự thật, không biết được pháp giới là một thể, cho nên nhìn thấy tay phải bị đau, tay trái không chịu giúp đỡ nó, nếu giúp đỡ thì phải bàn đến điều kiện, phải có thù lao, phải hỏi vì sao tôi phải giúp đỡ? Không biết là một thể.

Nhà Phật nói về “vô thượng Bồ-đề, cứu cánh viên mãn” chính là chân thật hiểu rõ triệt để hết thảy chúng sanh trong hư không pháp giới là một thể. Mười phương ba đời Phật cùng chung một pháp thân, một tâm một trí tuệ, hiểu được vậy thì những lỗi lầm trên tự nhiên sẽ không còn nữa; bởi không hiểu rõ chân

tướng sự thật nên mới sanh ra những lỗi lầm này. Cho nên, Phật dạy chúng ta nhận thức chân tướng sự thật thì mới biết được làm sao giúp đỡ chính mình, làm sao để chính mình được lợi ích chân thật; không có gì khác, chính là toàn tâm toàn lực giúp đỡ xã hội, giúp đỡ hết thảy chúng sanh. Đích thực có một số chúng sanh mê mất tự tánh, đã không hiểu chân tướng sự thật, thế nên trong tất cả những sự giúp đỡ của Phật Bồ-tát thì quan trọng nhất là Phật Bồ-tát giúp chúng sanh hiểu rõ chân tướng sự thật, điều này chúng ta thường thấy trong kinh điển, là từ bi chân thật, từ bi vô tận. Chính chúng ta tu học, tu dưỡng cũng lấy điều này làm trung tâm, phương hướng mục tiêu này chính xác rồi, đời này mới có thể đạt được thành tựu. Nếu phương hướng mục tiêu sai, không tương ưng với Phật pháp Đại thừa thì thành tựu không phải là Phật pháp mà là thế pháp. Phật pháp là giác, thế pháp là mê, chỗ khác nhau chính là ở đây.